

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos poltsor egyszeri hirdetésnél 18 Ft., többszöri hirdetésnél 14 Ft. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 4 Ft. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: ÉLES KÁROLY. A kiadók nevében: Lukonich Gábor dr. Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	8 kor.		
Fél évre	4 kor.		
Negyed évre	2 kor.		
Egyes szám ára 20 fillér.			

Kikelet.

Itt a kikelet.

A nap barátságos mosollyal hinti a földre életfakasztó sugarait, andalító fényözönbe borítva a világot, mely édes kéjjel magába szívja a jótékony meleget. Itt a kikelet s édes mámorát boldogan lélegzi minden teremtés.

Bolygónk éltető csillaga, mikor felszáll a távol keleten, megelőzve a hajnal pirjától, gyémánttá változtat minden harmatsöppet, mely éjjel megcsókolta a növényzetet. Ez a nap köszöntése. Bucszásul pedig, mikor nyugaton leáldoz, még egyszer bearanyozza a bércek ormaít és kiönti az égboltra a biboros színek pompáját.

Itt a kikelet. A természet fölébredt hosszu, fagyos álmából.

A fák, miknek ágait zord őszi szellők kivetkőztették lombos díszükből, a csupaszra rázott bokrok, mind új rügyeket, lombokat hajtottak. Ujra feléled az elfakult pázsit és apró csillagokat himzenek a gyepek zölde bársonyába az illatos virágok.

Ujra kezdi csevegését a vig esermely s halkán susogja kedves titkait a tavaszi fuvallat, míg lágyan továbbringatja a hanghullámokat. A kikelet hírnöke ő s szózatára mosolyogva hallgat az egész táj.

Igy indul a világ szépülésnek, nap nap után. A kikelet ölében hozza a virágzást, a

gyümölcsözés reményét. Szövődnek a tavasz ígéretei, miket a nyárnak, az őszenek kell majd beváltania.

Mert itt a kikelet, hogy birokra kelljen az enyészettel, mely átkarolva tartotta a földet. De az új élet megszületése nem igen megy minden vajadás nélkül. Néha még jagatón sivit fel a szél, zúgnak a folyók. A mindenség olykor megrázódik, mintha a végpusztulást várná s nem egy újabb virítást. A halál pedig bő aratást tart. A mellbetegeknek, a sorvadásban sinylőknek a tavaszi szellő hozza meg az örök szabadulást minden földi szenvedéstől.

De a tél, hiába feszítvén meg erejét, végre mégis csak szökésre adja magát. Nagyon hosszúra nyult neki a nap, neki, aki barátja az éjszakának. Meghátrál szemben a melegárasztó nyilakkal, miket az égi csillag mindig tartósabban lövel a földre, s átengedi birodalmát a győztes kikeletnek.

Az emberek pedig ünneplik a tavasz győzelmét, megünneplik fokozottabb munkával. Minden tevékenység, mely szorosabban fűződik a természethez, mozgalomnak indul, néma áhítattal, mintha most valami nagyot kellene előkészíteni. A földművelő megszántotta a talajt és belevetette a gabonát, miből majd az Isten áldását, az új életet várja. A parasztember munkája a kenyérkereset a szó legszorgosabb értelmében. Ő közvetlenül a földtől

nyeri a kenyérét. S mikor a földbe hinti a buzaszemét, elkalandoz a lelke a jövőbe, sejtteni vágyván, meg hozza-e majd a nyár azt a bőséges aratást, mit a vetéskor remélt. A reménybe azonban bele-belevegүүл az aggodás, mert a május az elkésett fagyokkal egyetlen éjszakán tönkretetheti a zsengén kikelt vetést s vele az év termését, a jólétet. S a gazda kebléből kétkedő sóhaj kél, nem következ-e az elmúlt inséges esztendőre egy újabb, melynek terhét majd többé ki nem bírja. A mezőgazda sóhaja pedig visszhangra lel amazok keblében is, kiket munkájuk nem köt a röghez, hisz a sovány esztendő nemcsak a mezőgazdát sújtja. Országos csapás ez mindenkire, ki kérges keze munkájának a révén akar jutni a kenyérhez. Ha nálunk szenved a földművelő, vele sir az iparos is, kinek ő ugyszólván egyedüli istápolója.

De hiszen, ha huszszorosan, ha ötven-szeresen is kikel a vetés, ha a mezőn dús garmadákban rakják is az életet, ha megkétszerezett bőségben megtérül a mult év hiánya, hiszen még akkor is sokan fognak sóhajtozni a kenyér után. Mert sokan vannak a szerencse kitagadott fiai, kik nemcsak izzadva és keserves munkában szerzik meg részüket a mindennapi kenyérből, hanem akiknek fáradságos harcba kerül, hogy hozzá juthassanak ehhez a munkához.

Vannak azonban nem kevesen, kik a szívük mélyéből fakadt sóhajt visszafojtják. Ajjuk zugásra változtatja a panaszt, mely

Borura derü.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Irtá: Pap József.

Adósság! Adósság!

Bizony ha a remény nincs, rég megszűnt volna ez is; mert hát mivel táplálná magát a boldog hitelező, kinek a remény a második kenyere.

Valamint a szívnek, úgy a hitelezőnek is meg vannak a maga jogai. A szív szeretni akar s ezért folyton ideálját keresi; a hitelező pénzét akarja s ezért folyton adóssát fürkészi.

Nincs rosszabb a türelmetlen hitelezőnél. Mint az árnyék, olyan. Nincs töle szabadulás. Hasonló a fékét vesztett viharhoz, folyton megsemmisítéssel fenyeget.

Bizony a türelmetlen hitelezővel szemben, nem irigylendő az adós sorsa. De a fenti állítások bebizonyítására álljon itt az alábbi kis történet.

* * *

A főváros egyik népesebb uccájába vezet elbeszélésünk a t. olvasót.

Reggel van.

Az uccán erősen hullámzik a nép. Mindenki dolga után lát. A mozgalom általános. De jöjjünk ki a kaoszából s egyik három emeletes házba bethérve, kövessük az öreg Erzse nént, a hatalmas körfogatu házimesternét, aki éppen két levéllel kezében, döcögve iparkodik a harmadik emeletre.

A sok tekervényes lépcsőn fölérvén, egyik sarok szobánál megáll, hallgatódzik s azután tisztességtudással kopogtat.

— Szabad! — hangzik belülről s Erzse néni mosolyogva benyit. A következő percben csinos fiatal ember lép elő. Erzse néni átadva neki a leveleket, megállt és szokás szerint most is beszélgetni akart. Hogy azután miről beszéljen, arról legkevésbé aggódik. Tud, talál ő mindig témát. Legrosszabb esetben ott az idő, meg azután, hogy ez, vagy az a *partei* mit csinál, hogyan él, mit küldött megint zálogba. Oh, Erzse néni kifogyhatatlan. A sok szoba cicus mindent besug neki. Most is bizonyosan volt valakije a szapulóban, ha a fiatal ember a „legnagyobb sajnálattal" bocsánatot nem kér, miután igen sok a dolga.

Bár Erzse néninek ez kissé rosszul esett, de mint aféle dolgos asszony, tudta méltányolni az „ifju ur" elfoglaltságát s gondolván, majd lesz még idő, méltósággal ledöcögött.

Az ifju leült és irt. Míg ir, vegyük kritikánk tárgyául szeméyleírását.

Néve: Udvardy Béla.

Kora: 24 éves.

Külsze: Szőke fiatal ember, csinos kül-sővel.

Allása: Állása? Erre kissé nehéz a felelet, mert Béla barátunk jelen helyzetében — semmi. Tavall végezte tanulmányait és pedig kitűnően. De hát ez számításba sem jöhet, mert Béla két nagy bajban szenved. Először — ami fő — nincs protektora; másodsor — s ez is baj — szegény. Már egy év óta folyton kutat, fürkés, hol találna valami kis állást, de hiába. Mintha minden ellene esküdtött volna, nem kap semmit. Még a legegyszerűbb állásra sincs szerencséje; mert mindenütt van valami „kegyelt", ami miatt azután Béla — mint neki mondani szokták — „a legnagyobb sajnálattal" — kinaradt.

Bár szép képzettsége van, modora intelligens, megjelenése imponáló, de nincs, aki ajánlja, pedig hát ez a mai világban okvetetlen szükséges; mert azt mondják, többet ér egy kis-ujnyi protekció, mint a jogi fakultás összes tudomány.

Bizony sanyaru helyzet!

Egész jövődelme egy kis másolás. De ha az Isten bajt adott, ad türelmet is, hogy a bajt elviselhessek. Béla, bár nyomasztó helyzete volt, nem zúgolódott, nem panaszkodott, türelme kifogyhatatlan, hisz csak nem fog ez örökké így tartani.

De menjünk tovább:

Arca: Szabályos, kerek.

Semei: Feketék, (szőke arcához szép ellentét.)

Végül kis bajusz, (mely egyuttal minden gyönyörűsége.)

Miután ez idő alatt Béla is bevégezte a még hátralevő munkáját, a levelek felbontásához fogott. Hogy ily soká képes volt őket felbontatlanul hagyni, annak egyszerű oka az, hogy olvasás nélkül is tudta azok tartalmát. Ime az első levél:

Tisztelt uram,

Miután ma a hónap elseje van s ön dacára a többszöri felszólításnak, az öltözet ruha s a felöltő árát még maig sem fizette meg, ezennel tudomására hozom, hogy ha ma nem fizet, bepörölnöm.

U. i. Ne gondolja ám az ur, hogy én bolond vagyok.

Kulicsek Vencel
szabómester.

Ugy hiszem, a másik levél tartalmát szük-ségtelen ide írnom. Az is hasonló volt az első-

már régi imádságuk. Olyan ez a több meggyében felhangzott zugás, miként a vihar, mely a napéjében idejében rémít képezi a tengerésznek. A földhöz ragadt, de vagyontalan nép megrázkódott az elégedetlenség mozgalmában. Vajjon elműlik-e csöndességben mezőgazdasági életünk e hideglelés borzongatása, vagy pedig még erősebb lázroham követi-e majd?

Állatvédelem.

Mostanában jelent meg Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek üdvös rendelete a hasznos éneklő madarak védelmére. Ez a rendelet más irányban is felkelti a figyelmünket. Közgazdasági szempontból nagyon jelentős dolog a kedves kis éneklő, rovarpusztító madarak védelme, csak melegen üdvözölhetjük a minisztert, hogy hatalmas szárnyainak védelmébe veszi a levegő apró szárnyasait. Am ennél eredményesebben még fontosabb a hasznos házi állatok védelme, hisz az állatok tenyésztése gazdasági életünknek elsőrendű tényezőjévé emelkedett.

E jelentőséghez képest éppen nem kicsinylendő dolog, hogyan bánik népünk az állataival. Javulást mindenestre konstatálhatunk, mert a kultúra terjedése ez irányban is érezteti üdvös hatását, de hogy még messze vagyunk az ideális célponttól, az is bizonyos. Népünk még mindig nem viseltetik azzal az okos szeretettel állatai iránt, amelyet e hasznos jószágok megérdemelnek. Attól pedig, hogy az arabnak közmondásos szeretete honosodjék meg lelkében, még nagyon messze van. A vastag önzés csak a pillanatnyi hasznot nézi. Nem tekint arra, hogy kenyérkereső harcában a súlyosabb osztályrészt az állatokra hárítják. Ebből az önző fölfogásból származik, hogy népünk igavonó barmait korán befogja s ezzel teljes kifejedését megakasztja, munkabíró erejét csökkenti, az állat értékét nagyon leszálítja. A második okozat, amit a vastag önzés szül, az állat tulságos megterhelése. Erejét meghaladó munkára szorítják a nyomorult állatot. A szegény pára minden igyekezetét, erejét összeszedi, megfeszíti, hogy súlyos terhet elbírija, de hiába. Ami sok, az sok. A terhet nem győzi. Ekkor azután segítségére jön — a gazda durva lelkülete. Van dolga az ostornak és végre sajátnak s ha ezek nem elégséges argumentumok, hát ott a lapát, kapa nyele, a balaska foka, sőt — irtózat rá gondolni — előkerül a bicika is buzdító eszközül. Ezeknek a drasztikus eszközöknek hatékonyságát azután nem egyszer olyan cifra káromkodás emeli, hogy szinte megdőbben hallatára az ember.

Példáért nem kell messzire menni. Itt járunk előttünk egyremásra a sümegi szamarasok. Nap-nap után láthatjuk a nyomorult szamarakat, amint 12—14 métermázsra terheltek vontatják. A jámbor, türelmes állatnak szinte meggömbül a hátja, amint a tulságos terhet továbbvontatja. Gazdája nem könyörül rajta. Sőt még fokozza a

höz, azzal a különbséggel, hogy abban meg egy pár cipő árát követelte Pantocsek János cipész. Midőn Béla a leveleket elolvasta, fájó érzés vett rajta erőt. Sokkal barátságosabb ember volt, hogysem hitelezőinek megkötésére gondolt volna. Fájó neki, hogy kötelezettségnek jelenleg a legjobb akaratával sem lehet eleget.

Ötözékének rendbe hozása után borús kedéllyel telve a kérés jövő iránt való aggodalommal, sétálni indult. A szabadba akart menni, hogy az ébredő természet nagyszerűségén elmerengve, legalább némileg felethesse az anyagi gondokat, melyek már-már egész súlyal nehezedtek ifjú vállaira.

Újút a városligetnek vette. Alig ért azonban a liget széléhez, midőn mintegy s az I-pésre Kúthések Vencel szabót látja magával szemközt jönni. Béla zavara tetőpontján állott. Hova? merre? volt most a jelszó, mert hitelezőjével sehogy sem akart találkozni.

E őrs? Nem lehet, hisz örült gondolat volna, a veszedelem torkába rohanni.

De hát hova?

Zavarában a legközelebbi palotába ment be. Hogy azonban hitelezője el ne csiphesse, az egyik oldalán fölment az emeletre. Alig ért föl midőn egy 16—17 éves leányka sirva közeledett feléje. A leány azt hitte, hogy Béla a papájához, a miniszteri tanácsos urhoz akar bemenni, esdőleg tekintett rá s kérve kérte, hogy most ne menjen be a papához, hanem legyen oly szíves, segítsen bajában, menjen a rendőrségre, mert fivére és Szentimrei báró most akarnak a Rákos-erdőbe hajtani pisztoly párbajra.

Béla, aki előbbi zavarából még jóformán föl sem ocsudott, szoborként állt a síró leányka előtt. Csak mikor az ügy komolyságát hallotta,

terhét, mert a tulságosan megrakott szekérnek legtöbbször maga is hegyébe telepedik, hogy ezzel is súlyosabb legyen nyikorgó szekérének, agyonsgigázott marhájának terhe.

Annál rettenetesebb pedig az agyonterhelt állatoknak sorsa, mert a jótartásban vajmi silányan részesülnek. Súlyos munkájának, hosszú munkaidéjének megfelelő mennyiségű és minőségű táplálék sohasem jut az állatnak. Hogy ismét az előbb említett szamarasokat hozzuk föl példának, ezeknek táplálkozása, bár nap-nap után rettenetes munkát végeznek, legtöbbször holmi száraz koróra, tuskéra szorítkozik. Ezzel kell beérniük a súlyos munkáért, a sok ütlegért és szidalomért, amelyben gazdájuk részesíti. Azért olyan elcsigázott, szájalmat keltő állatok ezeknek a szegényeknek legnagyobb része. Görheselek, hogy csak csontjuk, bőruk, hátgerincük meggömbült, bőrukön nagy csupasz foltok, ahonnan a szőr a sok ütleg miatt lemállott, farukon tenyérnyi nehéz sebek, mint a vastag súlyos hajtóeszközöknek nyomai. Szinte undorral vegyes szájalom fogja el az embert, ha ezeket a nyomorult teremtetéseket látja. Súlyosabb osztályrészt a sors egyetlen istentermésének sem juttatott, mint ezeknek.

És e sötét képet nem az újságíró fantáziája füstötte papírra. Nem, sőt ez halványképe a valónak. Emlekezünk, hogy pár év előtt Sümege szamarvásár volt. Ekkor kezdtek Magyarországhoz a szamarakat Németországba expedálni. Nálunk is megjelentek a közvetítők, összerakták Sümege, Csabrendekről a sok szamarat, de biz a vásár balul ütött ki. A vásárlók szavai szerint, sehol az országban nem találtak oly silány anyagot, mint nálunk, ahol mennyiségre nézve jelentős helyet foglal el a szamarak tartása. Alig 2—3 kifejedött, jó kaiban levő állat akadt, a többi nagyrészt silány, hasznavehetetlen. Azóta sem volt Sümege szamarvásár, bár ezek a türelmes, kevéssel beérő, hasznos házi állatok még mindig keresett cikk Németországban.

Már az öreg meseirő, jó Fáy András megírta, hogy Isten az állatot józan használatra adta, nem pedig kínzásra. Bánjanak tehát az állattartó gazdák állataikkal emberséges módon. Erre ösztönzi őket anyagi érdekek is, ha a pillanatnyi haszonnal messzebb való javakra tekintenek, erre sarkalja őket az emberi lélek is, amelyhez a durvaság, póriasság nem méltó és végre saját erkölcsös és anyagi hasznán kívül erre kötelezi a törvény is, amely az állatok kínzóira érzékeny büntetést mér. Ez a büntetés az állatok nyilvános megkínzása esetén nyolc napra terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénz büntetéssel sújta az állatkínzót. (1869. XL. t. c. 86. §.)

Azt a cselédet pedig, aki a rábizott állatot zárt helyen kinnzza, sőt csak éhezeti, szmiztatja vagy rosszulgondozza, a gazda figyelemzése után minden fölmondás nélkül elbocsáthatja. Az elbocsátott cseléd azután a fölmondás idejére járó bérértől elesik s új helyet is bizonyára nehezebben kap. (1876. XIII. t. c. 52. §.)

tört vissza ismét nyugodtsága s megígérte, hogy rögtön a rendőrségre megy. Ezek után magát ndvariasan meghajta, lesietett. A rendőrségnél bejelentve a párbajt, sétatát már nem folytatta, hanem egyenesen baba tartott. Otthon iparkodott gondolatait rendbe szedni. Egész éjjel nyugtalan volt. Alig várta a reggelt, hogy a tegnapi kaland folytatását megtudja. A reggeli lapok azután meghozták az esetet: Tegnapi a Rákos-erdőben Kardos miniszteri titkár és Szentimrei báró pisztoly párbajt akartak vívni. Csak rendőrségünk éberségének köszönhető, hogy a párbaj megakadályoztatott.

Pár nappal ezek után Béla éppen az Erzsébet sétaterén ült, midőn a multkorai kis síró leány egy idősebb férfiú társaságában a vele szemközt levő padra leült. Béla a kis leány láttára azonnal fölkel s távozni készült, de a tanácsos ur megszóllította. A kölcsönös bemutatás után a tanácsos ur Bélának közönetét fejezte ki a fia érdekében tett szívességéért. Majd midőn meg tudta Béla helyzetét, megígérte, hogy a miniszteriumnál szerez neki állást. A tanácsos ur be is váltotta ígérteit.

Ez időtől fogva gyakran találkozott Béla a tanácsos ural, kinek tetszését a fiatal ember szorgalma és szolid magaviselete nagyon megnyerte. Később barátságot kötve az ifjú Kardossal, többször megfordult a tanácsos urék házában. Néhány év múlva pedig megkérte a kis Kardos Ilonka kezét. Ma már szerető férje annak a kis leánynak, kinek egész boldogságát köszönheti.

Igy változott a nyomor, a küzdelem megalégedésre, boldogságra s így lett: a borura — derű.

A törvény egyéb büntetésekkel is sújta az állatok kínzóit. Legjobb azonban, ha a lélekbe írjuk bele e pár szóból álló törvényt: *Ne kínozd az állatot!* Írja bele az iskola és a társadalom. Míg pedig ez az erkölcsi törvény általánosan megfogant, a hatóság emberei ügyeljenek föl, hogy az állatot ne kínozzák, ha pedig ez előfordul, úgy rögtön torolják meg a tételes törvény intenciói szeriut.

H I R E K.

— **A szent év.** A római pápa a szent évet f. évi június 30-ig meghosszabbította s egyidejűleg általános bucsut hirdetett. Ezzel kapcsolatban ma és a következő három vasárnap körmenet lesz városunkban is. A körmenetet a plébánia-templomban reggel 8 órakor ünnepi nagy mise előzi meg. Ma, április 28-án a temető, május 5-én a püspöki kastély kápolnájához, május 12-én a temető keresztjéhez s május 19-én a barátok templomához vonul a körmenet.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Horváth Ede sümegi járásbíró a VIII. fiz. osztály első fokozatából a VII. osztály harmadik fokozatába nevezte ki.

— **Előléptetés.** Holcer Mihály sümegi vasuti gyakornokot hivatalnokká léptették elő.

— **Meghívó.** A sümegi r. k. tanítóör rendes évi közgyűlést f. évi május 1-én, szerdán délelőtt 10 órakor a fiúiskola IV. osztályában tartja, ahol Éles Károly gyakorlatilag tanít a tizedes törtek osztásáról. Folytatólagos tárgyak ezek: 1. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. A veszprémi közép-pontból érkezett ügyek megbeszélése. 3. „A helyesírás és fogalmazás tanítása a népisiskolában” felolvasó: Cherny Mariska felső leányiskolai tanítónő. 4. „Mit tehet a tanító a gyümölcsfa tenyésztés emelése tekintetében s mily hatósági intézkedésekkel emelhető ez, mint nemzetgazdasági tényező?” felolvasó: Pap József kántortanító. 5. Képvisező választás a Veszprémben tartandó nagy gyűlésre. Egyéb folyó ügyek. E gyűlésre a rendes tagokon kívül a tanügy iránt érdeklődők is szívesen fogadjanak. Sümege, 1901. április 27-én. Németh János egyházi, Bánfi Alajos világi elnök.

— **A zárda ügye.** Lapunk mult számban ismertettük a belügyminiszternek a zárda ügyében városunk közönségéhez intézett leiratát s a zárda bizottságnak ez ügyben elfoglalt álláspontját. A leiratot Possonyi József városbíró az április 21-én tartott gyűlésen terjesztette a képviselőtestület elé. A gyűlés a bizottság javaslata szerint előbb kikéri Hornig Károly báró dr. megyés püspökünk véleményét s ennek meghallgatása után fog újabb fölterjesztéssel élni a miniszteriumhoz. Ugyane gyűlés Pap József kántortanító kérvényét, amelyben ideköltözködése kötségeinek megtérítését kérte, kedvezően intézte el. A gyűlésnek egyéb érdeklődő tárgya nem nem volt.

— **Szekér Fakund,** a sümegi ferencrendi szerzetes ház vikáriusa Szombathelyre, rokonai körébe távozott, hogy ott súlyos betegségében gondos ápolást nyerjen. Helyére Biki Quirin páter érkezett Esztergomból.

— **Tanügyi előléptetések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hoffmann Mór nagykanizsai államilag segélyezett községi polgári iskolai igazgatói címmel felruházott, Bódy József zalaegerszegi állami polgári leányiskolai, Feleki Alajos és Keszler Gyula tapolcai állami polgári fiúiskolai rendes tanítókat a IX. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

— **Községi előjárók választása.** Tapolca város tisztújítását Székely Emil járási szolgabíró elnöklété alatt tartotta meg. Városbírónak egyhangulag, nagy lelkesedéssel, ellenjelölt nélkül Glazer Sándor volt városbíró választották meg, akinek a város körül kiváló érdemei vannak. Helyettes bíró Szollár György lett; községi pénztáros Tibola János, adópénztáros Fodor József, községmester Wallner Károly. Előjárók lettek: Csendes József, Handlery Gusztáv, Aranyodi János, Frisch Lipót, Nyirádi Ferenc és Dér Kálmán.

— **Eszküvő.** Holnap hétfőn, április hó 29-én tartja a veszprémi székesegyházban esküvőjét Szemerey Béla hivatalnok, a Veszprémben megjelenő Dunántúli Közgazdasági Szemle segéd-szerkesztője Morvay Mariska kisasszonnyal Sümegeől.

— **Mezőgazdasági tanfolyam a néptanítók számára.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a gazdasági ismétlő-iskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése céljából folyó évi július hó 15-étől augusztus hó 10-ig az adai, algyógyi, csákvári, csabai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karcagi, komáromi, kecskeméti, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szabadkai, szt. imrei iskolában 20—20, összesen 280 néptanító számára négy hetes gazdasági tanfolyamokat rendez. A négyhetes tanfolyam tartamára minden

fölvett néptanító 100 korona általánosan részese, melyből utiköltség, ellátás, szóval minden költség fedezendő. Tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő néptanítók vétetnek föl, kik mezőgazdasági tanfolyamon rész nem vettek. A tanfolyamokra való fölvételre a tanítók illetékes vármegyei tanfelügyelőség útján jelentkezhetnek.

— **Kóródi Simon dr.** fogorvos, f. évi május hó 1-től 15 ig Tapolcán tartózkodik.

— **Nagykanizsának** állandó színháza lesz. Az alap régen meg van már rá, azonban eddig halogatták a dolgot, most pedig Vécsey Zsigmond polgármester buzgólkodásából nem sokára fel fogják építeni a piac közepén.

— **Zárszámadás.** Sümege 1900-ról szóló zárszámadása a városházán közszemlén van. A hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

— **Gazdasági előadás.** Göcsej keleti határvonalához közel eső községek, mint P.-Magyaród, Szt.-Liszló, Bucsuta, Oltárc és Börzönce lakosai rendkívül érdekes és szakavatott gazdasági előadást hallgattak f. hó 21-én a börzöncei szőlőhegyen, a szőlőbirtokosok tulajdonát képező ugynevezett „helység-házában”. Ugyanis **Hugauff Ede** zalaszentbalázi és **Németh Jenő** zalaszentmihályi fötanítók elhatározták, hogy Göcsej eme falvaiban időről-időre tartandó gazdasági és egyéb szakelőadások által, a mezőgazdaság, szőlőművelés, gyümölcsstermelés stb. iránt az érdeklődést felkeltik és a népet hasznos gazdasági ismeretekre tanítják. **Hugauff Ede** alapos készült-séggel és tudással ismertette a szőlők három legnagyobb ellenségét: a filloxerát, peronoszporát és lisztharmatot, valamint az ezek ellen való különféle védekezést; bemutatta természetben a különböző oltási módokat, megmagyarázta a zöldoltással járó összes teendőket stb. **Németh Jenő** nem kevésbé alapos tudással a gyümölcs-tenyésztés anyagi és erkölcsi hasznáról és a gyümölcs értékesítéséről értekezett. Ismertette az egyes gyümölcsfajokat, bemutatta természetben az összes nemesítéseket stb. A mindvégig élvezetes előadásokat az összes jelenvöltek megköszönték és arra kérték az előadókat, hogy Göcsej javának előmozdítására irányuló törekvéseiket ne hagyják abba, hanem tanácsaikkal, tudásukkal szolgáljanak ezután is a népnek, ki halás köszönettel fogja ezután is a nyújtandó felvilágosításokat venni. A két előadó ezt meg is ígérte s legközelebb a bor helyes kezeléséről és a szőlőkezelésekről fognak értekezni.

— **Nyári menetrend.** Május 1-én a nyári menetrend lép életbe a vasutakon. *A kis cell — csáktornyai, ukk — tapolcai, türje — balaton-szentgyörgyi és kisfalud-szentiván — zala-szentiváni* vonalakon az előző évek nyarán Kis Cell és Zala-Egerszeg között mindkét irányban közlekedett és Kis-Cellen a gyorsvonathoz Budapest felé, illetve felől csatlakozó személyvonat ismét forgalomba helyeztetik. E vonat Ukkon Tapolca felől és felé, Türjén pedig Balaton-Szent-György felől, illetve felé fog csatlakozást találni. A vonatok érkezésének és indulásának idejében a sümegi állomáson a következő változások lesznek: fél nyolc helyett az Ukkról jövő vonat 8 óra 26 perckor érkezik és 8 óra 36 perckor indul. A Tapolcáról jövő vonat 6 óra 32 perc helyett 6 óra 3 perckor érkezik és 6 óra 13 perckor indul, az Ukkról jövő esti vonat 8 helyett 8 óra 31 perckor érkezik és 8 óra 41 perckor indul. A többi vonat idejében lényeges változás nem történik.

— **Figyelmeztetés.** Azok a szőlőbirtokosok, akik szénkénre igényt tartanak, szükségletüket május 1-re okvetlenül bejelentsek. **Talabér Károly**, a sümegi szénkénraktár kezelője.

— **A mezői rendőrség fegyverben.** Darányi Ignác földmivelségi miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a mezői rendőrséget az egész országban a most használatban lévő forgópisztolyok helyett a katonaságtól kiselejtezett Werndl-féle fegyverekkel lássa el. Ily módon megvalósulna a mezőrendőri törvények az a rendelkezése, hogy a mezőrendőrség a közbiztonsági szervezetnek minden tekintetben megfelelő részévé váljék. A miniszter ez ügyben már leiratot is intézett a vármegyék törvényhatóságához.

— **Leesett a toronyból.** **Angyán István** zsidó harangozó április 24-én kilenc órakor elment a templomba harangozni. A harangozást elvégezvén, le akart jönni a kórusra, ahova a torony alól egy lyukból kell lebujni. A bujás közben megsuszott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy az ablakon kiesett s a fejére zuhant. A szerencsétlen ember alig marad életben.

— **Kilenc év után.** **Nedecky Jenő** fekete-kastélyi földbirtokos szőlőjéből ezeltől 9 évvel több száz szőlőajtványt loptak el. A csendőrség annak idejében kereste a tolvajt, de nem tudott nyomára jönni. S íme, 9 év múlva kiderült a titok. **Fárád Márton** messzes-györki lakos volt a tolvaj, kit saját fia árult el. Az öreg **Fárád** ugyanis meglehetősen keményen bánt fiával s ez

boszura gyulva, névtelen levelet irt **Nedeckynak**, melyben elmondja, hogy ezeltől 9 évvel **Fárád Márton** lopta el több száz szőlővesszejét, melyeknek azonban semmi hasznát sem vette a tolvaj, mert féltelmében az istálló padlójára alátásta el őket. **Nedecky** a levél alapján följelentést tett s a csendőrség meg is találta az ojtványokat a jelzett helyen.

— **Tűz.** Galambokon f. hó 14-én éjjel **Bann Ferenc** gazda udvarában meggyuladt a pajta és a tűz csakhamar, az erélyes oltás dacára elhamvasztott 8 szomszédos pajtát a bennök levő takarmánnyal és gazdasági eszközökkel együtt 6000 korona nagyrészt biztosítatlan értékben. A tűz oka eddig ismeretlen.

— **Szerencsétlen esés.** **Horváth Éva** Bak község melletti Fehérmajorban f. hó 24-én a padlásán dolgozott. Lejővet ruhája egy szegben megakadt és oly szerencsétlenül zuhant a földre, hogy mindkét karja eltört. Még több súlyos sérülést is szenvedett. Felgyógyulásához kevés a remény.

— **Öreg fák biztos átültetése.** Az amerikai mezőgazdasági intézet, — amint a Term. Tud. Közlöny legutolsó füzetében olvassuk — igen egyszerű módját találta ki annak, hogyan lehet öreg fákat az elhalás veszedelme nélkül átültetni. Mikor a fát átültetik, egyik vastagabb gyökerét simán átvágják és gummicsovét erősítenek reá, melyet vízzel töltenek meg. Ezután a cső üres végét magasra emelik úgy, hogy magasabban legyen a fa koronájánál. A csőben levő víznek nyomása a vizet a fába szorítja egészen a fának a tetejéig. A hatás már 48 óra múlva jelentkezik. Áprilisban igen rossz időben ültettek át egy bükkfát, amely május végéig életjelt sem adott magáról. A gummicsov alkalmazása után hat nap múlva a fa rügyezni, majd levelet kezdett hajtani. Május közepén olyan szilváfan alkalmazták a mesterséges viznyomást, amelyet hónapokkal azelőtt ültettek át s amelynek rügyei a hőstől és szárazságtól már fonyadtak voltak; egy hét múlva a bimbói szépen kinyíltak. Más kísérlet alkalmával 20 almát áprilisban minden óvatosság mellőzésevel ültettek át, de a legtöbbet azonnal gummicsovvel látták el; egy hét múlva a fák rügyeztek, két hét múlva pedig a többiekkel együtt is tovább tenyésztek. Amely fát ugyanakkor ültettek át, de gummicsovvel föl nem szereltek, vagy hátra maradt fejlődésben, vagy pedig egészen elhalt. Ilátha ez a módszer nálunk is beválnék!

— **A „Közegészségügyi Kalauz”-t,** hazánk egyetlen közegészségügyi lapját a belügyminiszter az összes törvényhatóságok figyelmébe ajánlotta; megengedte, hogy a községek előfizetési árát számadásukba fölvehessék (a városi, községi és körorvosok részére) — és elrendelte, hogy az orvosi nyilvános pályázatok a *Közegészségügyi Kalauz*-ban közzé tétessenek. Kiadóhivatala: Budapest n. IX., soroksári-utca 63. — Előfizetési ár 12 korona. — Ajánljuk a lapot az érdekelt községek és orvosok figyelmébe.

— **A sorsévszár vármegyénkben** jóformán megszűnt. Még csak három községben van, mint a legutolsó hivatalos kimutatásból látjuk. Ideje is volna, hogy végképpen megszűnjék ez a községügyi nyavalya, amely leginkább a szegényebb néposztályt sújtja.

— **Megvásárolt feleség.** N. községben történt ez a hallatlan eset. Cs. öregedő gazdaembernek csinos fiatal felesége volt, aki nagyon megtetszett egy ott állomásozó huszárnak. Kerültette is, amennyire tőle tel. De a gazda szeme is rajta volt mindig a feleségén, no meg a

menyecske sem volt valami kikapós fajta, s ha mindjárt vonzódt is a huszárhoz, nem feledkezett meg az oltár előtt tett esküjéről sem. A huszár jómodu legény volt s nem tudott lemondani az asszonyról, nagyot gondolt s beállított a gazdához.

— **Megvenném az asszonyt, ha adná, kezdte a huszár,**

— **Oszt mit adnál érte, öcskös?**

— **Adnék vagy száz pengőt!**

— **Hát te Rózi, mit szólnál hozzá? kérdi az asszonyt a gazda.**

— **Kend parancsol a házban.**

— **No, ha az asszony is hozzád huz, hát mikor fizetnéd ki a pénzt?**

— **Rögvest.**

— **Osztán vidd is magaddal rögvest.**

A huszár megvakarta a füle tövét.

— **Azt még nem lehet ám, mert egy évig még a császáré vagyok. Hauem tudja mit? Árendálja ki tőlem addig az asszonyt. Egy év múlva elgyűrvök érte.**

— **Oszt mit adjak érte?**

— **Hát vagy tíz pengőt adhatna.**

— **Vagy ötöt!**

— **Adjék kend hatot erre az évre.**

A gazda gondolkozott egy kicsit, azután odanyújtotta a kezét.

— **Üsse kő. Eh, aki megbánja!**

És szépen megkötötték az üzletet.

— **Balaton-i kocsonyázott fogas nagy doboza** 1 frt 80 kr., kisebb 1 frt 25 kr. Együttal felhívom at. közönség figyelmét az ementali, groi, imperial és sárvári romador sajtokra, továbbá a lipót és juhturóra, melyek üzletemben 1/4 és 1 kilós bödönökben is kaphatók. Vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán friss szombathelyi frankfurter, pariser és szafaládé kapható. Ezenkívül állandóan tartok friss töltesű *Regedei, Mohai, Petánci, Gieszhübl mattoni, Rohitsi Templom forrás, Szalvator, Karlsbadi, Király és magyar selters, Kissinger, Rákócy forrás* savanyú és *Hunyadi, Arany, Erzsébet és Paula* budai keserűvizeket. **Bereck Gyula, Sümege.**

— **„Gyermekáldás — Istenáldás”** Ezt tartja egy régi közmondás. Már pedig a közmondások az életapasztalat példáiól keletkeztek. És csakugyan bebizonyítja a mindennapi élet, hogy ahol sok a gyerek, ott közel van Isten áldása is. Egy családapaival, kinek kilenc leánya van, történt meg az az eset, hogy — bár nagyon szegényesen élt, — mégis összekuporgott egy osztályorsjegy vásárlásához szükséges pénzt. Játsozott egy-kezt osztályon keresztül s mit sem nyert, míg végül beütött a — főnyeremény. Még pedig egy nagy főnyeremény a családapa, midőn a nagy összeget felvette, örömben mind a kilenc lányát díszbe öltöztette és képzelhető, mint fel-tünést kellett, midőn a kilenc szép leány eljött a Török A. és Társa bankházába bukájukat leróni a nagy nyereményért, mely beönggá tette az egész családot. Több ily meglehető jelenet játszódik le a Török-bankház üzleteiben (Budapest V., Váci-körút 4/a., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.), ami természetesen is, mert a Török A. és Társa vevői ritka szerencsével játszanak és a cég országsszerte ismert pontos, diskret és előékeny kiszolgálásáról. Azért vásárolja bizalommal a cégneél sorsjegyeit.

— **Néklülőzhetetlen háziszser a Pserhofer J.** féle vértisztító labdacok, melyek különösen nehéz emésztésnél és az ebből származó bajoknál felülmúlhatatlan hatásnak.

— **A legizletesebb asztalviz a Kristály Szent** Lukácsfürdői hegyiforrás, melyet mint egészséges ásványvizet több száz orvos ajánl.

PSEPHOFER J. VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, ahol ez a **paratlan házigyógyszer** hiányzik.

E labdacokokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pl. zavar az epeskeresésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér stb. Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak verezegénység esetében s az ebből származó bajoknál, mint ideges fájfás, sápkór stb. E labdacok nagy előnye, hogy seíden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 dohoz, mely 15 labdacból áll 21 kr. 1 tekercs, mely 6 dohoz 1 frt 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve 1 tekercs 1 frt 25 kr. 2 tekercs 2 frt 30 kr. 3 tekercs 3 frt 35 kr. 10 tekercs 9 frt 30 kr.

—**33** Használati utasítás mellékelve. —

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

PSEPHOFER J. gyógyszer-tára
BÉCS, I., Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknek fogva e labdacok a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki csak **Pserhofer** féle vértisztító labdacokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozaiknak fedelén piros színben „Pserhofer” kézírása látható.

Fajelmestris! A híres
MAUTHNER FÉLE MAGVAK
zacskóin
rajt áll a MAUTHNER-NÉV.
A melyen nincs rajt, az

nem MAUTHNERTŐL való
és ha mintolyant ajánlják,
tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb
gazdasági- és kerti-magvak
nem léteznek, mint a minöket
27 év óta szállít

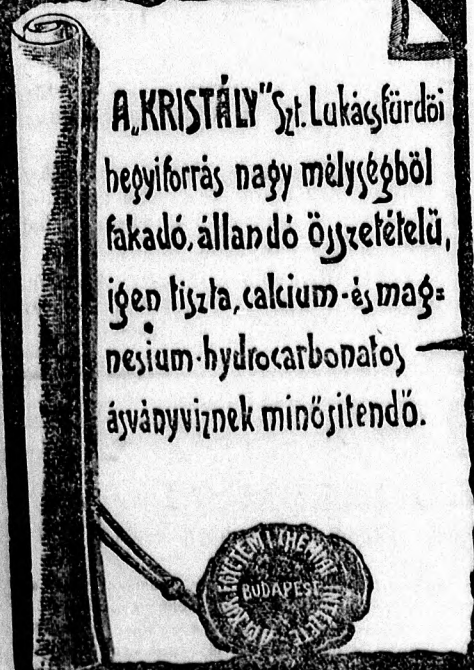
MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
Irodák és raktárak: VII., Rottenhiller-uca 33.
(Közúti villamos megállóhelye.)
Elárúsító helyiségek: VI., Andrassy-ut 23.
(A m. kir. operával szemben.)
326 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívá-
natra ingyen és bérmentve küldi.

Több száz orvos által ajánlva.

Legjobb és legolcsóbb ásványvíz.

A „KRISTÁLY” Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó ösztetételű,
igen lisztá, calcium- és mag-
nesium-hydrocarbonatoy
ásványvíznek minősítendő.

Kapható:
MÁRKUS SALAMON FIA
cégnél,
→ S Ü M E G E N . ←

1 literes patentzáros üvegben 30 fill., 1 1/2 literes
patentzáros üvegben 36 fillér, üveg nélkül.

Tisztelet annak, akit illet!!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak
Neunkirchen, (Bécs mellett.)

1897. augusztus 11-én Altónából a követ-
kező levél érkezett:

En már 70 éves vagyok és körül-
belül 10 évig csukló-reumában, és arany-
eres csomókban szenvedtem, anélkül,
hogy segédelmet találtam volna rá. Végre
az Ön Wilhelm-féle csúsz és köszvény
ellenes vértisztító-teája bajomtól 3 hét
alatt teljesen megszabadított.

Ezek után úgy Önnek, valamint a
grófnőnek, kinek értesítését a lapokban
olvastam, — ez uton mondok hálás
köszönetet.

Teljes tisztelettel

Christ Ackermann

magánzó,

5-7 ALTONA, (Hamburg mellett.)

Reichenstrasse 6.

Partoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyoz a külföld elsőrendű készítményeivel!

A párlat kiállításán
az „Arany érem”-mel
kitüntetve.

KÉSZÍTI

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMEŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ:
HORVÁT GABOR-nal SÜMEGEN.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
81700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

a melyek 5 hónap alatt huzatnak ki.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Már nagyon sokan szerencsések lettek általunk!
Öt millió koronánál többet nyertek nálunk nagya-
becsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m.
kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból
megkezdődik.

100,000 sorsjegy **50,000**

pénznyereményvel sorsoltatik ki, tehát az összes sors-
jegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék szerint.
5 hónap alatt összesen tizenhárom millió 160,000
koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész
vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű be-
tétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt	— 75	vagyis	150 kor.
„ negyed (1/4) „	150	„	3 — „
„ fél (1/2) „	3 —	„	6 — „
„ egész (1) „	6 —	„	12 — „

A sorsjegyeket *utánvétellel* vagy a *pénz beküldése*
ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul.
Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év május hó 5-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ
Budapest.

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.
Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:
1. V., Váci-körut 4/a. — 2. VIII., Múzeum-körut 11.
3. VII., Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél kivágandó.

TÖRÖK A. és Tsa uraknak

Kérek részemre: I. oszt.
m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget
( ) utánvétellel
( ) kérem
( ) postautalványjal
( ) küldöm.
( ) mellékelt bank-
( ) kor. összegben
( ) jegyekben (belfüg-
( ))

A nem tetsző törleendő.

Pontos cím.